

TÜRKİYE GENELİ EKONOMİK
DURUM VE SEÇMEN
EĞİLİMİ SAHA ARAŞTIRMA
RAPORU
- Özet -

YÖNTEM VE AMAÇ

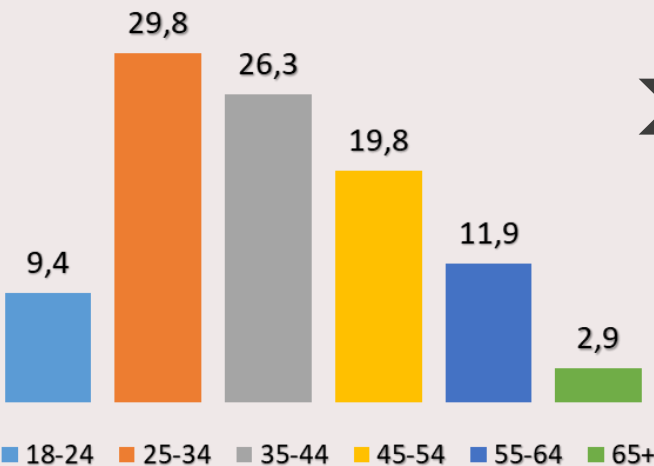
- » Sosyo Politik Saha Araştırmaları Merkezi 1-12 Haziran 2022 tarihleri arasında gündeme ve seçmen eğilimine dair Türkiye geneli anket çalışması gerçekleştirmiştir.
- » Adana, Adıyaman, Ankara, Batman, Bursa, Diyarbakır, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Konya, Mardin, Mersin, Muğla, Samsun, Şanlıurfa, Van kapsayan 16 kentte 1563 kişi ile gerçekleşen çalışmada %3 hata payı ve %98 güven aralığı gözetilmiştir.

CİNSİYET (%)

- » Araştırma grubunun %54,1'i “Erkek” %45,9’u “Kadın” görüşmecilerden oluşmuştur.

YAŞ ARALIĞI (%)

- » Tüm yaş gruplarına ulaşan çalışmaya en çok katılım gösteren yaş grupları %29,8 ile “25-34”, %26,3 ile “35-44” grubu olmuştur.

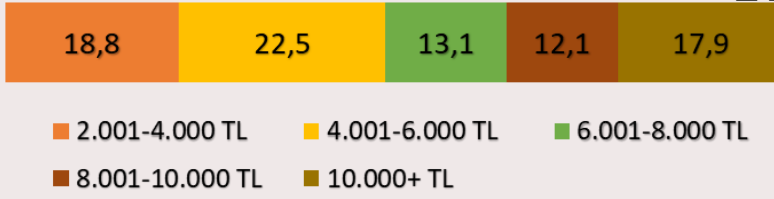

EĞİTİM DURUMU (%)

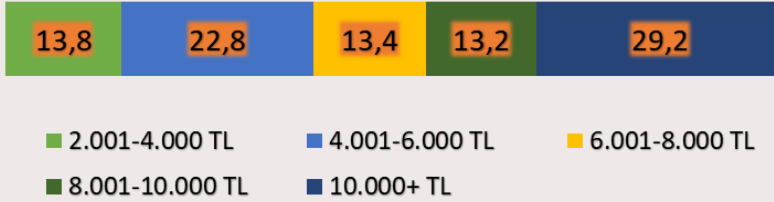
AYLIK GELİR (%)

AYLIK GELİRİNİZ NEDİR? (%)

%15,7'si aylık gelirin "0-2000TL" arasında olduğunu bildirirken, %17,9'u "10000TL ve üzeri" olarak bildirmiştir. Toplamda %34,5'inin aylık gelirin 4000 TL altında olduğu görülmüştür.

HANE AYLIK GELİRİNİZ?(%)

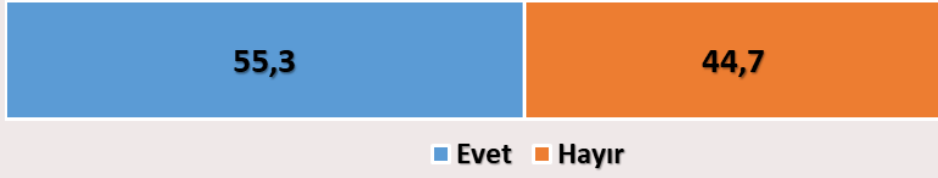
Araştırma grubunun hane aylık gelirlerine bakıldığında ise %29,2'sinin "10001TL ve üstü", %22,8'inin "4001-6000TL" arasında olduğu tespit edilmiştir.

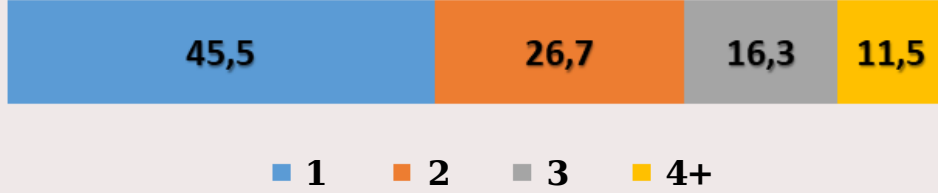
Verilerden de anlaşılacağı üzere araştırma grubu büyük oranda üniversite mezunu ve ücretli bir işte çalışanlardan oluşmasına karşın önemli bir kısmının hane aylık gelir aralıkları günümüz enflasyon değerleri ile baş edebilecek düzlemde değildir

SON 1 YIL İÇERİSİNDE HANENİZDE İŞSİZ KALAN OLDU MU?(%)

EVET İSE KAÇ KİŞİ? (%)

» Araştırma grubunun %55,3'ü "Son 1 Yıl İçerisinde Hanelerinde İşsiz Kalanlar Olduğunu" bildirirken; %45,5'i hanede işsiz kalan sayısını "1", %26,7'si "2", %16,3'ü "3", %11,5'i "4 ve daha fazla" olarak bildirmiştir.

ÜLKEMİZDE SON DÖNEMLERDE YAŞANAN EKONOMİK KRİZ SİZİ NASIL ETKİLİYOR?(%)

» "Ülkemizde Son Dönemlerde Yaşanan Ekonomik Kriz Sizi Nasıl Etkiliyor?" sorusuna araştırma grubunun %88,9'u "Çok Etkiliyor", %10,7'si "Etkiliyor" derken; Siyasi partilerin seçmenlerinin tamamına yakını krizden etkilendiklerini bildirmişlerdir. Ayrıca krizden her yaş grubu etkilenmekle beraber 18-24 ile 25-34 genç yaş gruplarının daha fazla etkilendiği görülmüştür.

SON BİR YIL İÇERİSİNDE ALIM GÜCÜNÜZ NASIL DEĞİŞTİ?(%)

■ Çok Arttı ■ Arttı ■ Değişmedi ■ Azaldı ■ Çok Azaldı

Ekonomik krizin etkisinin en çok hissedildiği durumlardan biri olan alım gücüne dair soruların ilkinin “Son Bir Yıl İçerisinde Alım Gücünüz Nasıl Değişti?” sorusu oluşturmuştur. Katılımcıların %4,6’sı “Alım Gücüm Bu Süreçte Çok Arttı”, %1’i “Arttı” derken; %15,5’i “Azaldı”, %78,3’ü “Çok Azaldı” yanıtlarını vermişlerdir. Krizden etkilenme oranı ile bu soruya verilen yanıtlara bakıldığında krizin “alım gücünü arttırıcı” etkisini yaşayan toplamda %5,6’lık bir kesim olduğu anlaşıyor.

SON BİR YIL İÇERİSİNDE KREDİ ALDINIZ MI?(%)

■ Evet ■ Hayır

SON BİR YIL İÇERİSİNDE KREDİ DIŞINDA HERHANGİ BİR BORÇ ALDINIZ MI?(%)

■ Evet ■ Hayır

HALİ HAZIRDA BORCUNUZ VAR MI?(%)

■ Evet ■ Hayır

Yine katılımcıların %52,4’ü “Son Bir Yıl İçerisinde Kredi Aldığını”, %69,3’ü ise “Son Bir Yıl İçerisinde Kredi Dışında Borç” aldığını söylemiştir. Borçlanan Katılımcıların %35,9’u “Daha Önce Olan Başka Borçları Ödemek İçin”, %19,4’ü “Temel Gıda Malzemeleri Almak İçin”, %17,1’i “Faturaları Ödemek İçin” Borç ve Kredi aldığını bildirmiştir.

Ayrıca araştırma grubunun %86,6’sı halen borcu olduğunu söylemiştir. Çalışmanın verileri, borçlanarak yaşamın idamesinin olağanlaşmaya başladığını düşündürmüştür.

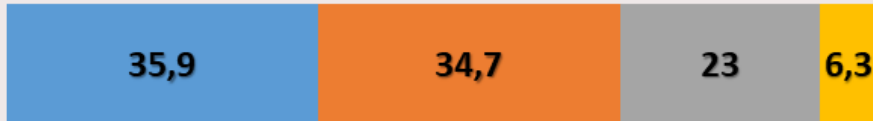
FATURALARINIZI ÖDEMEKTE ZORLANIYOR MUSUNUZ?(%)

■ Evet ■ Hayır ■ Kismen

GELİRİNİZ GİDERLERİNİZİ KARŞILAMAYA YETİYOR MU?(%)

■ Hiç Yetmiyor ■ Yetmiyor ■ Kismen Yetiyor ■ Yetiyor

Yine “Faturalarınızı Ödemekte Zorlanıyor Musunuz?” sorusuna, katılımcıların %71,8’i “Evet”, %8,1’i “Hayır” derken; “Geliriniz Giderlerinizi Karşılamaya Yetiyor Mu?” sorusuna, katılımcıların %35,9’u “Hiç Yetmiyor”, %34,7’si “Yetmiyor”, %23’ü “Kismen Yetiyor”, %6,3’ü “Yetiyor” yanıtlarını vermişlerdir.

TEMEL İHTİYAÇLARINIZI KARŞILAYABİLİYOR MUSUNUZ?(%)

■ Evet ■ Hayır ■ Kismen

SAĞLIK HİZMETLERİNİZİ KARŞILAYABİLİYOR MUSUNUZ?(%)

■ Evet ■ Hayır ■ Kismen

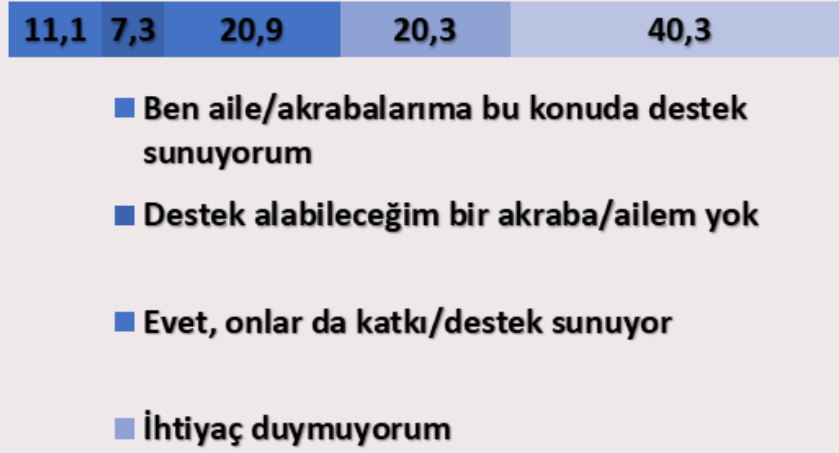
SOSYAL AKTİVİTELERE KATILABİLİYOR MUSUNUZ?(%)

“Temel İhtiyaçlarınızı Karşılama Zorlanıyor Musunuz?” sorusuna, katılımcıların %22,6’sı “Evet”, %31,5’i “Hayır”, %45,9’u “Kısım” derken; “Sağlık Hizmetlerinizi Karşılatabiliyor Musunuz?” sorusuna, katılımcıların %25,1’i “Evet”, %32,8’i “Hayır”, %42’si “Kısım”; Sosyal Aktivitelere Katılabiliyor Musunuz?” sorusuna, katılımcıların %3,3’ü “Evet”, %71’i “Hayır”, %25,7’si “Kısım” yanıtlarını vermişlerdir.

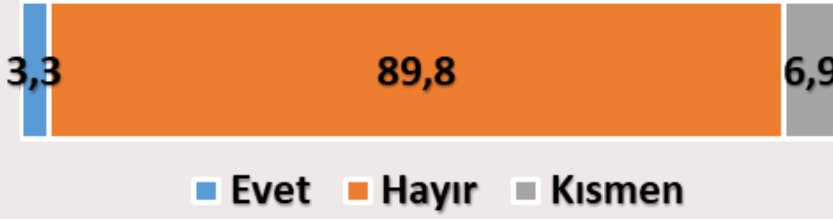
TEMEL İHTİYAÇLARINIZA ERİŞİMDE AİLE/AKRABA DESTEĞİNE İHTİYAÇ DUYUYOR MUSUNUZ?(%)

“Temel İhtiyaçlarınıza Erişimde Aile/Akraba Desteğine İhtiyaç Duyuyor Musunuz?” sorusuna, katılımcıların %40,3’ü “İhtiyaç Duysam da Onlardan Katkı/Destek Alamıyorum”, %20,3’ü “İhtiyaç Duymuyorum”, %20,9’u “Evet, Onlar da Katkı/Destek Sunuyor” %11,1’i “Ben onlara destek sunuyorum” demiştir.

GÜNDELİK TEMEL İHTİYAÇLARINIZA ERİŞİMDE KOMŞULARINIZDAN KATKI/DESTEK ALABİLİYOR MUSUNUZ?(%)

» Gündelik Temel İhtiyaçlarınıza Erişimde Komşularınızdan Katkı/Destek Alabiliyor Musunuz?” sorusuna, katılımcıların %3,3’ü “Evet”, %89,8’i “Hayır” demiştir.

» Yanıtlardan da anlaşılacağı üzere, Ekonomik kriz ve hayat pahalılığı ile baş etmede önemli geleneksel dayanışma ağlarından biri olarak komşuluk ciddi anlamda işlevsizleşirken, aile/akraba ilişkileri de önemli oranda zayıflamıştır.

HAYAT PAHALILIĞI İLE NASIL BAŞ EDİYORSUNUZ? (%)

» Çalışmada katılımcılara “Hayat Pahalılığı ile Nasıl Baş Ediyorsunuz?” sorusu da yöneltilmiştir. Çoklu yanıtların alındığı soruya; %29,6’sı “Temel Gıda İhtiyaçlarımı Daha Az Sayıda Alarak”, %16,8’i “Kıyafet-Giyim İhtiyaçlarımı Kısararak”, %13,1’i “Borçlanarak” %11,5’i “Kampanya Günlerinde Alışveriş Yaparak” derken %12,8’i “Baş Edemiyorum” demiştir. %12,4’ü ise “Kamu Kurumlarından Maddi Yardım Alarak” pahalılıkla baş etmeye çalıştığını bildirmiştir.

SON 1 YIL İÇERİSİNDE ALMAKTAN VAZGEÇTİĞİNİZ ÜRÜNLER NEDİR? (%)

» Ayrıca “Son 1 Yıl İçerisinde Almaktan Vazgeçtiğiniz Ürünler Nedir?” sorusuna verilen yanıtların ilk üç sırasını %29,8’i “Giyim-Kıyafet”, %14,8’i “Ev Eşyası/Beyaz Eşya”, %14,1’i “Temel Gıda Ürünleri/Sebze-Meyve” yanıtları oluşturmuştur.

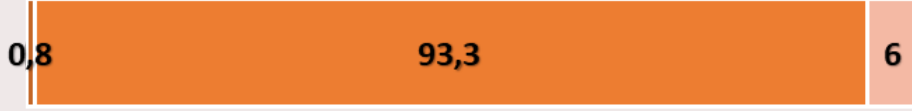
KİŞİSEL EKONOMİK DURUMUNUZA İLİŞKİN KAYGILARINIZ VAR MI? VARSA NELERDİR? (%)

» Kişisel Ekonomik Durumunuza İlişkin Kaygılarınız Var mı? Varsa Nelerdir?” sorusuna, çoklu yanıtlar veren katılımcıların %32,1’i “Hayat Standartımı Koruyamamak”, %17,9’u “Mutfak Giderlerimi Karşılayamamak”, %15’i “Taksitlerimi Ödeyememek”, %12,8’i “İşsiz Kalmak”, %11’i “Sağlık Harcamalarımı Karşılayamamak”, %9,9’u “Gelirim Kesilmesi/Kısıtlanması” yanıtlarını vermişlerdir.

BİRİKİM YAPABİLİYOR MUSUNUZ?(%)

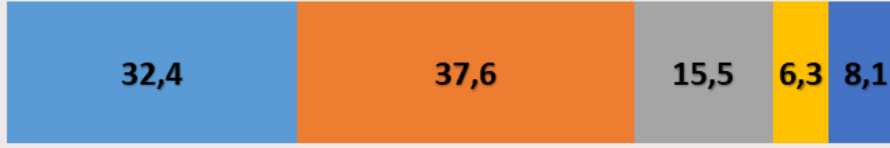

■ Evet ■ Hayır ■ Kismen

» Araştırma grubunun %93,3'ü kendisine yöneltilen “Birikim Yapabiliyor Musunuz?” sorusuna “Hayır” yanıtını vermiştir.

ANNE-BABANIZIN SİZİN YAŞINIZDAYKEN SAHİP OLDUKLARI EKONOMİK DURUMU VE YAŞAM STANDARDINI GÖZ ÖNÜNDE BULUNDURDUĞUNUZDA, KENDİ DURUMUNUZU NASIL GÖRÜYORSUNUZ?(%)

■ Çok Kötü ■ Kötü ■ Kararsızım ■ İyi ■ Daha İyi

» “Anne-Babanızın Sizin Yaşınızdayken Sahip Oldukları Ekonomik Durumu ve Yaşam Standardını Göz Önünde Bulundurduğunuzda, Kendi Durumunuzu Nasıl Görüyorsunuz?” sorusunu katılımcıların toplamda %68’i “kötü” yanıtı verirken, toplamda %14,4’ü “iyi” yanıtını vermiştir.

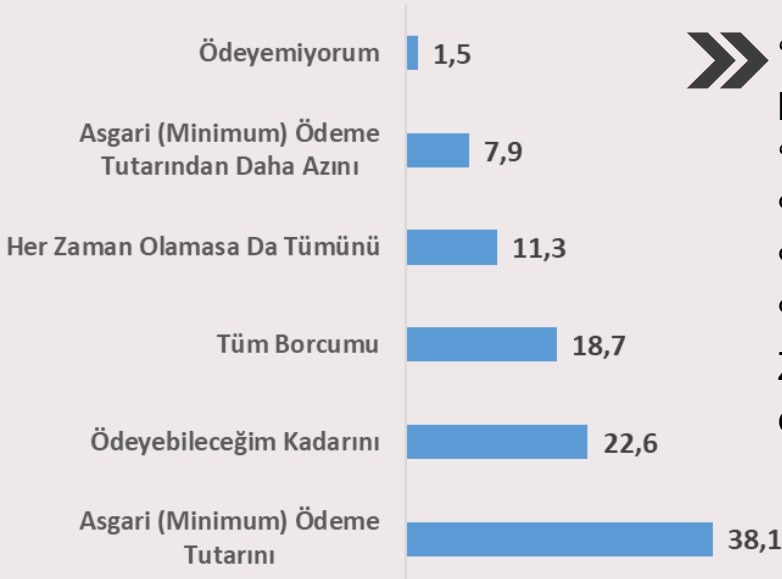
KREDİ KARTINIZ VAR MI?(%)

■ Evet ■ Hayır

EVET İSE; HER AY KREDİ KARTINIZ İÇİN GENELLİKLE NASIL ÖDEME YAPARSINIZ, NE KADARINI ÖDERSİNİZ?(%)

» “Kredi Kartınız Var Mı?” sorusuna, katılımcıların %78,1’i “Evet”, %21,9’u “Hayır” derken; kartın aylık ödemesi için, %38,1’i “Asgari Ödeme Tutarını”, %22,6’sı “Ödeyebileceğim Kadarını”, %18,7’si “Tüm Borcumu”, %11,3’ü “Her Zaman Olmаса da Tümünü” öderim demiştir.

SİZCE EKONOMİK KRİZ VE HAYAT PAHALILIĞI NASIL AŞILIR? (%)

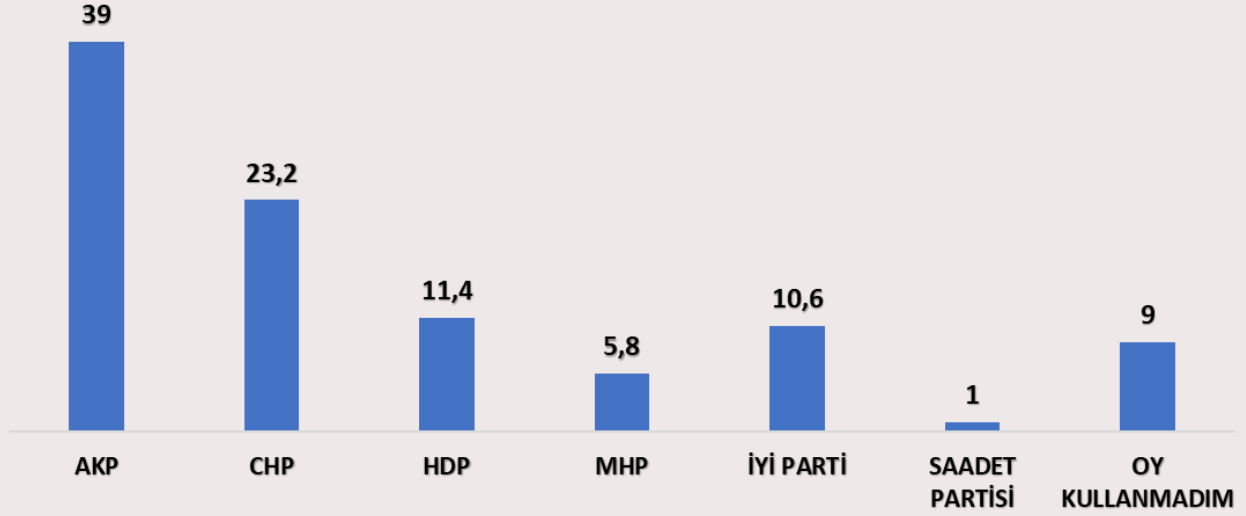
» Araştırma grubuna “Sizce Ekonomik Kriz ve Hayat Pahalılığı Nasıl Aşılır?” sorusu da yöneltilmiştir. Çoklu yanıtların alındığı bu soruya katılımcıların %26,2’si “Demokratikleşme Gelişirse”, %16,1’i “Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi Değişirse”, %14,8’i “Hükümet Değişirse”, %11,4’ü “Hükümetin Ekonomi Politikaları Değişirse”, %10’u “Çatışma-Gerilim Politikaları Değişirse” yanıtlarını vermişlerdir.

» Bu soruya verilen yanıtların “24 Haziran 2018’de Gerçekleşen Genel Seçimlerde Hangi Partiye Oy Verdiniz?” sorusu ile karşılaştırmasına bakıldığında ise;

- AKP’ye oy verdiğini belirten katılımcıların %29,5’i “Demokratikleşme geliştirilirse”, %18,4’ü “Hükümetin ekonomi politikaları değişirse”, %17,1’i “Mülteciler/ Sığınmacılar giderse”.
- CHP’ye oy verdiğini belirten %26,7’si “Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi değişirse”, %23,5’i “Demokratikleşme geliştirilirse”, %22,8’i “Hükümet değişirse”.
- HDP’ye oy verdiğini belirten %27’si “Demokratikleşme geliştirilirse”, %22,8’i “Çatışma-gerilim politikaları değişirse”, %19,8’i “Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi değişirse”.
- MHP’ye oy verdiğini belirten %23,2’si “Hükümetin ekonomi politikaları değişirse”, %21,7’si “Gelir eşitsizliği giderilirse”, %20,3’ü “Demokratikleşme geliştirilirse”.
- İYİ PARTİ’ye oy verdiğini belirten %37’si “Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi değişirse”, %25,2’si “Demokratikleşme geliştirilirse”, %16’sı “Hükümet değişirse”.
- SAADET PARTİSİ’ne oy verdiğini %33,3’ü “Hükümet değişirse”, %25’i “Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi değişirse”, %25’i “Demokratikleşme geliştirilirse”.
- OY KULLANMADIĞINI belirten katılımcıların %20,3’ü “Demokratikleşme geliştirilirse”, %20’si “Hükümet değişirse”, %19,7’si “Çatışma-gerilim politikaları değişirse” yanıtlarını vermişlerdir.

24 HAZİRAN 2018'DE GERÇEKLEŞEN GENEL SEÇİMLERDE HANGİ PARTİYE OY VERDİNİZ?(%)

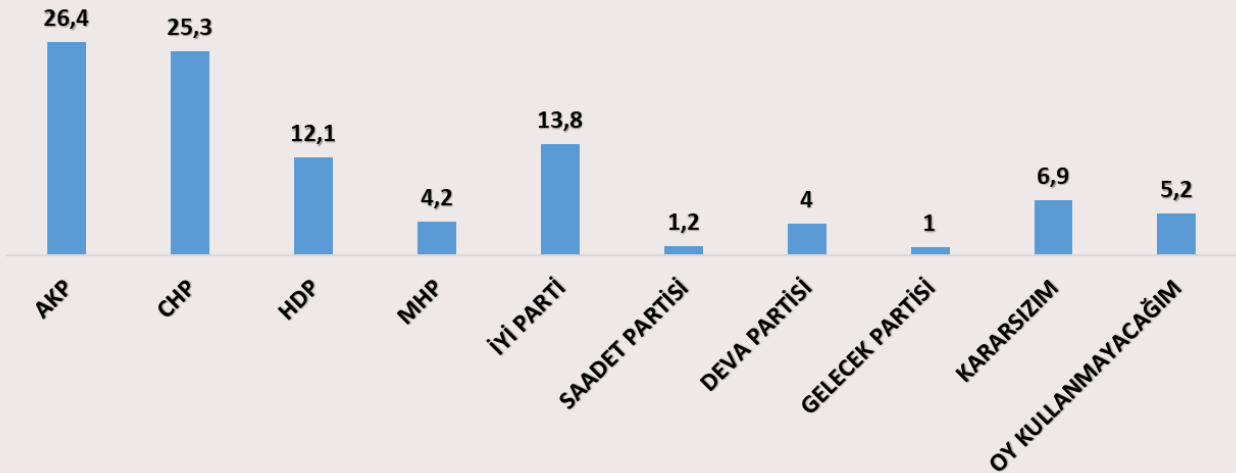

» Çalışma kapsamında araştırma grubuna “24 Haziran 2018’de Gerçekleşen Genel Seçimlerde Hangi Partiye Oy Verdiniz?” sorusu da sorulmuş, katılımcıların;

%39’u “AKP”, %23,2’si “CHP”, %11,4’ü “HDP”, %5,8’i “MHP”, %10,6’sı “İYİP” %1’i “Saadet Partisi”, %9’u “Oy Kullanmadım” yanıtlarını vermişlerdir.

BU PAZAR BİR GENEL SEÇİM OLURSA HANGİ PARTİYE OY VERİRSİNİZ?(%)

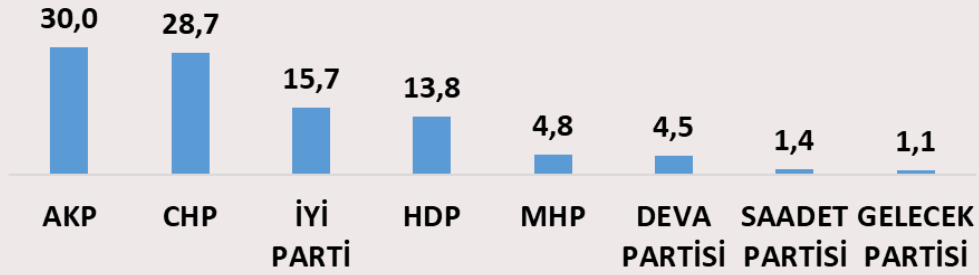

» “Bu Pazar Bir Genel Seçim Olursa Hangi Partiye Oy Verirsiniz?” sorusuna ise; %26,4’ü “AKP”, %25,3’ü “CHP”, %12,1’i “HDP”, %4,2’si “MHP”, %13,8’i “İYİP” %1,2’si “Saadet Partisi”, %4’ü “Deva Partisi”, %1’i “Gelecek Partisi”, %6,9’u “Kararsızım”, %5,2’si “Oy Kullanmayacağım” biçiminde yanıtlar vermişlerdir.

» Yanıtlara göre iktidar partilerinde oy kaybı sürerken muhalefet partilerinde oy artışının sürdüğü anlaşılmaktadır; AKP 12,6'lık oy kaybı yaşarken, MHP 1,6'lık bir kayıp yaşamış görünmektedir. CHP 2,1'lık, HDP 0,7'lik, İyi Parti 3,2'lik bir artış sağlamış görünmektedir.

» İçinde ilk defa oy kullanacak seçmenin de yer aldığı 18-24 Yaş Grubunun %32,7'si "CHP'ye oy vereceğini" söylerken %20,4'ünün "AKP" dediği görülmüştür.

Öte yandan, "Oy Kullanmayacağım" diyenler ve "Kararsızlar" dağıtıldıktan Sonra ortaya çıkan sonuçlara göre; "Bu Pazar Bir Genel Seçim Olursa Hangi Partiye Oy Verirsiniz?" sorusuna verilen yanıtların oranları şu biçimdedir; %30'u "AKP", %28,7'si "CHP", %15,7'si "İYİP", %13,8'i "HDP", %4,8'i "MHP", %4,5'i "Deva Partisi", %1,4'ü "Saadet Partisi", %1,1'i "Gelecek Partisi".

Araştırmamızın özet metni olarak basına ve kamuoyuna duyurulur. Ayrıntılı grafik ve tablolarıyla raporumuz ayrıca web sitemizde paylaşılacaktır.

www.sahamerkezi.org

Instagram Twitter Facebook /sahamerkezi